

Plastik Patlayıcıların Teşhisi Amacıyla İşaretlenmesi Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 8.4.1994 Sayı : 21899)

Kanun No
3978

Kabul Tarihi
31.3.1994

MADDE 1. – 1.3.1991 tarihinde Montreal’de kabul edilen “Plastik Patlayıcıların Teşhisi Amacıyla İşaretlenmesi Sözleşmesi”ne ekli çekince dermeyan olunmak kaydıyla katılmamız uygun bulunmuştur.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

PLASTİK PATLAYICILARIN TEŞHİSİ AMACIYLA İŞARETLENMESİ SÖZLEŞMESİ

Bu Sözleşmeye Taraf olan Devletler,

Terör olaylarının uluslararası güvenliğe zararlarının bilincinde olarak,

Hava taşıtlarına, diğer ulaşım vasıtalarına ve diğer hedeflere zarar vermeyi amaçlayan terör olayları ile ilgili derin endişelerini dile getirerek,

Plastik patlayıcıların bu tür terör olayları için kullanılmasından rahatsızlık duyarak,

Teşhis maksadıyla bu tür patlayıcıların işaretlenmesinin kanun dışı hareketlerin önlenmesine önemli derecede katkı sağlayacağını düşünerek,

Bu tür kanun dışı olayları caydırma amacıyla, plastik patlayıcıların gereken şekilde işaretlenmesini sağlamak için devletleri uygun tedbirler almaya zorlayan uluslararası bir belgeye acil ihtiyaç duyulduğunu bilerek,

BMGK’nun, Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilatından, teşhis maksadıyla plastik veya tabaka patlayıcıların işaretlenmesi için uluslararası bir rejimi tasarlama konusundaki çalışmalarını yoğunlaştırmasını isteyen, 14 Haziran 1989 tarih ve 635 no.’lu ve 4 Aralık 1989 tarih ve 44/29 nolu kararını akılda tutarak,

Plastik veya tabaka patlayıcıların teşhisi için işaretlenmesi ile ilgili olarak uluslararası yeni bir belgenin hazırlanmasını öncelikle destek veren Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü Genel Kurulunun 27 nci oturumunda oybirliğiyle kabul edilen A27-8 nolu kararını dikkate alarak,

Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü Konseyinin Anlaşmanın hazırlanmasında oynadığı rolü ve Konseyin bunun uygulanması ile ilgili fonksiyonları üzerine alma istekliliğini memnuniyetle not ederek,

Aşağıdakileri kabul etmişlerdir.

Madde 1

Bu Sözleşmenin amacına uygun olarak,

1. “Patlayıcılar” bu Sözleşmenin iliştiğindeki Teknik Ek’de tanımlandığı gibi, esnek veya elastik tabaka şeklindeki patlayıcılar dahil, genel olarak “Plastik patlayıcılar” olarak bilinen patlayıcı ürünler demektir.

2. “Teşhis unsuru” bu Sözleşmenin Teknik Ekinde tanımlandığı gibi, bir patlayıcıyı teşhis edilebilir hale getirmek için ona katılan bir madde demektir.

3. "İşaretleme", Bu Sözleşmenin Teknik Ekine uygun olarak bir patlayıcıya bir teşhis unsuru koymak demektir.

4. "Üretim", yeniden işlemeyi de içeren patlayıcı üreten herhangi bir işlem demektir.

5. "Usulüne uygun izinli askerî cihazlar" ilgili devletin kanunları ve yönetmeliklerine göre askerî ve polis amaçları için üretilen mermi kovanları, bombalar, mermi gülleleri, mayınlar, güdümlü mermiler, roketler, şekilli patlayıcı, el bombaları ve delicileri içerir, fakat bunlarla sınırlı değildir.

6. "Üretici devlet", sınırları içinde patlayıcı üretilen bir devlet anlamındadır.

Madde 2

Taraf olan her Devlet, kendi topraklarında işaretsiz patlayıcıların üretimini yasaklamak ve önlemek için gerekli ve etkili her tedbiri alacaktır.

Madde 3

1. Taraf olan her Devlet, işaretsiz patlayıcıların kendi topraklarına giriş ve çıkışını yasaklamak ve önlemek için gerekli ve etkili tedbirleri alacaktır.

2. Önceki paragraf, askerî ve polis fonksiyonları icra eden bir Taraf Devletin yetkili makamlarınca, 4 üncü maddenin 1 inci paragrafına uygun olarak o Taraf Devletin kontrolü altındaki işaretilenmemiş patlayıcıların bu Sözleşmenin gayelerine ters düşmeyen amaçlar için giriş çıkışına uygulanmayacaktır.

Madde 4

1. Taraf olan her Devlet, bu Sözleşmenin amaçlarına uymayan maksatlar veya amaç dışı kullanımını önlemek için, bu Sözleşmenin o Devlet bakımından yürürlüğe girmesinden önce topraklarında üretilmiş ya da topraklarına sokulmuş olan işaretsiz patlayıcıların sahipliği ve sahipliğinin transferi üzerinde kesin ve etkin kontrolü yapabilmek için gerekli tedbirleri alacaktır.

2. Taraf olan her Devlet, bu Maddenin 1 inci paragrafında sözü edilen ve askerî ya da polis fonksiyonlarını icra eden makamlarının elinde tutulmayan patlayıcı stoklarını, o Devlet açısından bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden sonraki üç yıl içinde imha edilmesini veya bu Sözleşmenin amaçlarına uygun maksatlarla kullanılmasını, işaretilenmesini veya sürekli olarak etkisiz hale getirilmesini sağlayacak gerekli tedbirleri alacaktır.

3. Taraf olan her Devlet, bu maddenin 1 inci paragrafında sözü edilen ve askerî ya da polis fonksiyonlarını icra eden makamlarının elinde tutulan ve usulüne uygun izinli askerî cihazların vazgeçilmez bir parçası olarak tanımlanmayan patlayıcı stoklarını, o Devlet açısından bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden sonraki onbeş yıl içinde imha edilmesini veya bu Sözleşmenin amaçlarına uygun maksatlarla kullanılmasını, işaretilenmesini veya sürekli olarak etkisiz hale getirilmesini sağlayacak gerekli tedbirleri alacaktır.

4. Taraf olan her Devlet, askerî ya da polis fonksiyonlarını icra eden yetkililerce elde tutulan ve usulüne uygun izinli askerî cihazların vazgeçilmez bir parçası olarak tanımlanan işaretilenmemiş patlayıcı stoklarının dışında, orada bulunabilecek ve bu maddenin önceki paragraflarında bahsedilmeyen işaretilenmemiş patlayıcıların bu Sözleşmenin kendisi açısından yürürlüğe giriş tarihinden sonra, kendi topraklarında mümkün olan en kısa zamanda imhasını sağlayacak gerekli tedbirleri alacaklardır.

5. Taraf olan her Devlet, bu Sözleşmenin amaçlarına uymayan maksatlar veya amaç dışı kullanımını önlemek için, bu Sözleşmenin Teknik Ekinin I inci kısmının II nci paragrafında sözü edilen patlayıcıların sahipliği ve sahipliğinin transferi üzerinde kesin ve etkin kontrolü yapabilmek için gerekli tedbirleri alacaktır.

6. Taraf olan her Devlet, bu Sözleşmenin o Devlet bakımından yürürlüğe girmesinden sonra, bu Sözleşmenin Teknik Ekinin I inci kısmının II (d) paragrafında belirtilmeyen üretilmiş olan işaretilenmemiş patlayıcıların ve sözü edilen II nci paragrafın diğer alt paragraflarına dahil olmayan işaretilenmemiş patlayıcıların, kendi memleketinde mümkün olan en kısa zamanda imhasını sağlayacak gerekli tedbirleri alacaklardır.

Madde 5

1. Bu Sözleşme ile Sözleşmeye Taraf olan Devletlerce yetkilendirilen kişiler arasında Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü Konseyi (bundan böyle "Konsey" denilecek) tarafından atanacak en az onbeş, en fazla ondokuz kişiden oluşan bir Uluslararası Patlayıcılar Teknik Komisyonu (bundan böyle "Komisyon" denilecektir) oluşturulmaktadır.

2. Komisyon üyeleri, patlayıcıların üretimi veya teşhisi veya aranması ile ilgili konularda doğrudan ve önemli tecrübesi bulunan uzmanlardan oluşacaktır.

3. Komisyon üyeleri üç yıl süreyle görev yapacaklar ve yeniden bu göreve atanabileceklerdir.

4. Komisyon oturumları, en az yılda bir Uluslararası Sivil Havacılık Örgütünün merkezinde veya Konseyce uygun görülebilecek yerlerde ve zamanlarda yapılacaktır.

5. Komisyon, Konseyin onayına bağlı olmak suretiyle kendi prosedür kurallarını koyacaktır.

Madde 6

1. Komisyon, patlayıcıların üretimi, işaretilenmesi ve teşhisi ile ilgili teknik gelişmeleri değerlendirecektir.

2. Komisyon, Konsey vasıtasıyla, bulguların Taraf olan devletlere ve ilgili uluslararası teşkilatlara bildirecektir.

3. Konsey, gerektiğinde, bu Sözleşmenin Teknik Ekine değişiklik yapmak için tavsiyelerde bulunacaktır. Komisyon, oybirliğiyle bu tür tavsiyeler hususunda kararlar almaya çalışacaktır. Oybirliğinin olmaması durumunda, Komisyon üyelerinin üçte iki çoğunluğuyla bu tür kararları alacaktır.

4. Konsey, Komisyonun tavsiyesi üzerine, Taraf olan Devletlere bu Sözleşmenin Teknik Ekine değişiklik teklifinde bulunabilir.

Madde 7

1. Sözleşmeye Taraf olan herhangi bir Devlet, bu Sözleşmenin Teknik Ekine bir değişiklik teklifinin bildirilmesi tarihinden itibaren doksan gün içerisinde, Konseye düşüncelerini iletebilir. Konsey, bu yorumları, mütalaa edilmesi için mümkün olan en kısa zamanda Komisyona iletacaktır. Konsey, teklif edilen metin üzerinde düşünce bildiren ya da itiraz eden herhangi bir Taraf Devleti Komisyon ile istişarede bulunmaya davet edebilir.

2. Komisyon, önceki paragrafa uygun olarak Taraf ülkelerin görüşlerini inceleyecek ve Konseye bildirecektir. Konsey, Komisyon raporunun incelenmesinden sonra ve değişikliğin niteliğini ve üretici ülkeler dahil Taraf Devletlerin düşüncelerini gözönüne alarak, kabulü için değişikliği tarafların onayına sunabilir.

3. Bir değişiklik teklifine, Konsey tarafından bildirilme tarihinden itibaren doksan gün içerisinde Konseye yazılı bildirim vasıtasıyla beş ya da daha fazla üye tarafından itiraz edilmemişse, kabul edildiği varsayılacaktır ve ondan 180 gün sonra veya değişiklik teklifinde belirtilen diğer bir tarihte açık bir şekilde itirazda bulunmamış Taraf Devletler için yürürlüğe girecektir.

4. Değişiklik teklifine açık bir şekilde itiraz etmiş olan Taraf Devletler, sonradan, bir kabul veya onaylama belgesinin sunulmasıyla değişiklik maddelerini kabul ettiklerini bildirebilirler.

5. Beş ya da daha fazla Taraf Devlet, değişiklik teklifine itiraz etmişlerse, Konsey, bir kez daha incelemesi için bunu Komisyona tevdi edecektir.

6. Değişiklik teklifini bu maddenin 3 üncü paragrafına uygun olarak kabul edilmemişse, Konsey, tüm üye Devletlerin katılacağı bir konferansı toplayabilir.

Madde 8

1. Taraf olan Devletler, eğer mümkünse, Komisyonun, 6 ncı maddenin birinci paragrafı altındaki fonksiyonlarını ifa etmesine yardımcı olacak bilgileri Konseye ileteceklerdir.

2. Taraf Devletler, bu Sözleşmenin şartlarını uygulamak üzere almış oldukları tedbirlerden Konseyi haberdar edeceklerdir. Konsey, bu tür bilgileri tüm Taraf Devletlere ve ilgili uluslararası kuruluşlara iletecektir.

Madde 9

Konsey, Taraf Devletlerle ve ilgili uluslararası kuruluşlarla işbirliği içerisinde, patlayıcıların işaretlenmesi ve teşhisindeki teknik gelişmelerle ilgili bilgilerin mübadelesi için teknik yardım ve tedbirlerin sağlanması dahil bu Sözleşmenin uygulanmasını kolaylaştıracak uygun tedbirleri alacaklardır.

Madde 10

Bu Sözleşmenin Teknik Eki, Sözleşmenin ayrılmaz bir parçasını oluşturacaktır.

Madde 11

1. Bu Sözleşmenin uygulanması veya yorumlanması ile ilgili ve iki ya da daha fazla Taraf Devlet arasında görüşmelerle giderilemeyen herhangi bir anlaşmazlık, bunların birinin isteği üzerine, hakem kararıyla halletmeye havale edilecektir. Eğer Taraflar, hakem kararıyla halletme isteği tarihinden itibaren altı ay içerisinde, hakem kararıyla halletmenin organizasyonu üzerinde anlaşamazlarsa, Taraflardan biri Divanın Tüzüğüne uygun olarak, anlaşmazlığı Uluslararası Adalet Divanına götürebilir.

2. Taraf olan her Devlet, bu Sözleşmenin imzalanması, onaylanması, kabulü veya onanması sırasında veya Sözleşmeye girerken, kendini önceki paragrafa bağlı addetmediğini açıklayabilir. Diğer Taraf ülkeler, böyle bir çekince koymuş bir Taraf Devlete karşı önceki paragrafa bağlı olmayacaklardır.

3. Önceki paragrafa uygun olarak çekince koymuş bir Taraf Devlet, sözleşmeyi saklayan yere bildiri yapmak suretiyle bu çekincesinden her an vazgeçebilir.

Madde 12

11 inci Maddede belirtilenin dışında, bu Sözleşmeye hiçbir çekince konulamaz.

Madde 13

1. Bu Sözleşme, 12 Şubat - 1 Mart 1991 tarihleri arasında Montreal'de yapılmış olan Uluslararası Hava Hukuku Konferansına katılan ülkeler tarafından 1 Mart'ta Montreal'de imzaya açılacaktır. 1 Mart 1991'den sonra Sözleşme, bu maddenin 3 üncü paragrafına uygun olarak yürürlüğe girene kadar Montreal'de Uluslararası Sivil Havacılık Örgütünün Genel Merkezinde tüm ülkelerin imzasına açık olacaktır. Bu Sözleşmeyi imzalamayan herhangi bir ülke, heran Sözleşmeye katılabılır.

2. Bu Sözleşme, Devletlerin onayı, kabulü, onaması veya kaçılmasına tabi olacaktır. Onay, kabul, onama veya giriş belgeleri, burada depoziter olarak kabul edilen Uluslararası Sivil Havacılık Örgütünde muhafaza edilecektir. Taraf olan her Devlet, onay, kabul, onama veya giriş belgesini teslim ederken, üretici Devlet olup olmadığını açıklayacaktır.

3. Bu Sözleşme, 35 devletten en az beşinin, bu maddenin 2 nci paragrafına uygun olarak üretici ülke olduklarını açıklamış olmaları şartıyla, depozitere 35 inci onay, kabul, onama veya giriş

belgesinin teslim edilmesi tarihinden sonraki 60 ncı günde yürürlüğe girecektir. Bu tür 35 belge, beş üretici ülkenin evraklarının tesliminden önce verildiği takdirde, bu Sözleşme, beşinci üretici ülkenin onama, kabul, onay veya giriş belgesinin teslim tarihinden sonraki 60 günde yürürlüğe girecektir.

4. Diğer Devletler için, bu Sözleşme, onama, kabul, onay veya giriş belgelerinin teslim tarihinden 60 gün sonra yürürlüğe girecektir.

5. Bu Sözleşme yürürlüğe girer girmez, BM Sözleşmesinin 102 nci maddesi ve Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin (Chicago, 1944) 83 üncü maddesine uygun olarak depoziter tarafından kaydedilecektir.

Madde 14

Depoziter, imza atanların hepsine ve üye devletlere aşağıdakileri derhal bildirecektir :

1. Bu Sözleşmeye konan her imzayı ve tarihini,
2. Onay, kabul, onama veya bir giriş belgesinin teslimi ve tarihini, ayrıca o Devletin kendisini üretici ülke olarak tanıtıp tanıtmadığını da bildirecektir.
3. Bu Sözleşmenin yürürlüğe giriş tarihini,
4. Bu Sözleşmeye veya Teknik Ekine olacak herhangi bir değişikliğin yürürlüğe giriş tarihini,
5. 15 inci maddeye göre yapılan herhangi bir sona erdirmeye (fesih) bildirimini ve
6. 15 inci maddenin 2 nci paragrafına göre yapılan herhangi bir bildirimini.

Madde 15

1. Taraf olan herhangi bir Devlet, depozitere yazılı bir bildirim ile bu Sözleşmeyi feshedebilir.

2. Feshetme, bildirim depoziterin eline geçmesinden 180 gün sonra yürürlüğe girecektir.

Yukarıdakileri tasdiklen aşağıda imzası bulunun ve Hükümetleri tarafından tam olarak yetkilendirilmiş temsilciler bu Sözleşmeyi imza etmişlerdir.

1 Mart 1991'de Montreal'de hepsi de eşit İngilizce, Fransızca, Rusça, İspanyolca ve Arapça lisansları olmak üzere beş lisanda bir suret halinde hazırlanmıştır.

TEKNİK EK

Bölüm 1 : Patlayıcıların tanımı

I. Bu Sözleşmenin 1 inci maddesinin 1 inci paragrafında sözü edilen patlayıcılar :

a) 25°C sıcaklıkta, saf hallerindeki buhar basınçları 10,4 (on üssü eksi dört) Pa'dan daha az olan yüksek güçlü patlayıcılardan biri veya birkaçı ile oluşturulanlar;

b) Bir bağlayıcı madde ile oluşturulanlar ve;

c) Karışım halinde, oda sıcaklığında şekillendirilebilir veya esnek olanlar.

II. Aşağıdaki patlayıcılar, bu bölümün I. paragrafındaki patlayıcılar tanımına uygun olmakla birlikte, aşağıda belirtilen amaçlar için bulundurulduğu veya kullanıldığı veya orada belirtildiği gibi bir bütünlük içinde olduğu sürece patlayıcılar olarak dikkate alınmayacaktır, bu patlayıcılar;

a) Yeni veya modifiye edilmiş patlayıcıların gereken resmî güvenlik ölçülerinde yalnızca araştırılması, geliştirilmesi veya incelenmesinde kullanımı için kısıtlı miktarlarda üretilen veya bulunduranlar;

b) Gereken önlemler çerçevesinde yalnızca patlayıcı madde teşhisi eğitimi ve/veya patlayıcı madde teşhis cihazı geliştirilmesi veya denenmesinde kullanımı için kısıtlı miktarlarda üretilen veya bulunduranlar;

c) Gereken önlemler çerçevesinde, yalnızca adli bilim amaçlı kullanım için kısıtlı miktarlarda üretilen veya bulunduranlar veya

d) Bu anlaşmanın o Devlet bakımından, yürürlüğe girmesinden sonraki üç yıl içinde üretici ülke sınırları içinde, gereken önlemler çerçevesindeki askerî malzemelerin bir parçası olan veya bu

3978

31.3.1994

amaçla ayrılmış olanlar. Üç yıllık süre içinde üretilen bu malzemeler, bu sözleşmenin IV. maddesinin 4 üncü paragrafında belirtilen gereken önlemler çerçevesindeki askeri malzemelerden sayılacaktır.

III. Bu bölümde;

Paragraf II a), b) ve c) deki "gereken önlemler çerçevesi" ilgili Devlet yasa ve yönetmeliklerine göre izin verilen anlamındadır; ve

"Yüksek güçlü patlayıcılar" siklotrametilentranitramin (HMX), pentaeritrol tetranitrat (PETN) ve siklotrametilentranitramin (RDX)'i içerir ancak bunlarla kısıtlı değildir.

Bölüm 2 : Teşhis unsurları :

Bir teşhis unsuru aşağıdaki tabloda verilen maddelerden herhangi biridir. Bu tabloda tanımlanan teşhis unsurları, patlayıcıların buhar teşhis yolu ile belirlenebilirliklerini kolaylaştırmak için kullanılmak üzere düşünülmüştür. Her durumda, bir teşhis unsurunun bir patlayıcıya katılması son üründe homojen bir dağılmayı sağlayacak şekilde yapılacaktır. Teşhis unsurunun üretim sırasında bitmiş ürünlerdeki minimum konsantrasyonu sözü edilen tabloda gösterildiği gibi olacaktır.

Belirleme unsurunun adı	Tablo		
	Molekül formülü	Molekül ağırlığı	Minimum Konsantrasyonu
Etilenglikoldinitrad (EGDN)	C ₂ H ₄ (N ₀₂) ₂	152	Kütlece % 0.2
2,3-Dimetil-2,3-Dinitrobütan (DMNB)	C ₆ H ₁₂ (N ₀₂) ₂	176	Kütlece % 0,1
Para-Mononitrotoluen (P-MNT)	C ₇ H ₇ N ₀₂	137	Kütlece % 0.5
Ortho-Mononitrotoluen (O-MNT)	C ₇ H ₇ N ₀₂	137	Kütlece % 0.5

Normal üretimi sonucunda, belirtilen teşhis unsurlarından birini istenen minimum konsantrasyon düzeyinin üzerinde içeren herhangi bir patlayıcı işaretlenmiş sayılacaktır.

ÇEKİNCE

"İşbu Sözleşmenin XI. Maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, kendisini aynı maddenin 1 inci fıkrası ile bağlı addetmediğini beyan eder."

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
27	53	13
34	90	6
56	83	166:167,191:195
	84	226,234,274:278

I. - Gerekçeli 332 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 83 üncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II. - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin İçişleri ve Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III. - Esas No. : 1/492